Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale /
Moldavian Journal of International Law and International Relations /
Молдавский журнал международного права и международных отношений

2023, Issue 2, Volume 18, Pages 9-16.
ISSN 1857-1999 EISSN 2345-1963
Submitted: 29. 06. 2023 | Reviewed 28.10.2023 | Accepted: 20.11. 2023 | Published: 25.11. 2023
https://doi.org/10.61753/1857-1999/2345-1963/2023.18-2.01

DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC
PUBLIC INTERNATIONAL LAW
МЕЖДУНАРОДНОЕ ПУБЛИЧНОЕ ПРАВО

REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII ABUZULUI FAȚĂ DE COPII

INTERNATIONAL REGULATIONS IN THE FIELD OF PREVENTING AND COMBATING CHILD ABUSE

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ И БОРЬБЕ С СЕКСУАЛЬНЫМ НАСИЛИЕМ В ОТНОШЕНИИ ДЕТЕЙ

CAZACU Doina/ CAZACU Doina / КАЗАКУ Дойна*
BRAJNICOVA Ludmila/ BRAJNICOVA Ludmila/БРАЖНИКОВА Людмила**

ABSTRACT:
INTERNATIONAL REGULATIONS IN THE FIELD OF PREVENTING AND COMBATING CHILD ABUSE

Sexual violence against children remains a sensitive topic and, unfortunately, relevant, given the fact that it is gaining momentum, manifesting itself, including in the virtual space.

This article analyzes international instruments protecting the rights of children in general and from sexual violence in particular.

Key words: regulations, child, protection, abuse, exploitation.

JEL Classification: F50, K33.
Universal Decimal Classification: 347.02 ; 341.231.14

REZUMAT:
REGLEMENTĂRI INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII ABUZULUI FAȚĂ DE COPII

Abuzul sexual față de copii rămâne a fi un subiect sensibil, și din păcate, actual, având în vedere faptul că, acesta, ia amploare, manifestându-se și în spațiul virtual.

Prezentul demers științific își propune să analizeze instrumentele internaționale care vin să protejeze drepturile copilului, per general, iar împotriva abuzului sexual, în special.

* **CAZACU Doina** – doctor în drept, conferențiară universitară, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept, Departamentul Drept Internațional și European. (Chișinău, Republica Moldova). / CAZACU Doina – Ph.D in Law, Associate Professor, State University of Moldova, Faculty of Law, Department of International and European law. (Chisinau, Republic of Moldova). / **КАЗАКУ Дойна** – кандидат юридических наук, доцент, Государственный университет Молдовы, Факультет права, Департамент международного и европейского права. (Кишинев, Республика Молдова). https://orcid.org/0000-0002-0425-189X **E-mail:** doina.cazacu@yahoo.com

** **BRAJNICOVA Ludmila** – masterandă, Facultatea de Drept, Programul de master „Drepturile Omului”, procuroră în Serviciul Protecție Drepturi Copii Chișinău, Republica Moldova / **BRAJNICOVA LUDMILA** – master's student, Faculty of Law, „Human Rights” master's program, prosecutor in the Children's Rights Protection Service Chisinuu, Republic of Moldova. / **БРАЖНИКОВА ЛЮДМИЛА** – магистрантка Магистерской программы Юридического факультета, «Права человека», прокурор Службы по защите прав детей. (Кишинев, Республика Молдова). https://orcid.org/0009-0000-8889-718X **E-mail:** lbrajnicova48@gmail.com

Cuvinte cheie: reglementare, copil, protecție, abuz, exploatare.

JEL Classification: F50, K33.
CZU: 347.02 ; 341.231.14

РЕЗЮМЕ:

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ И БОРЬБЕ С СЕКСУАЛЬНЫМ НАСИЛИЕМ В ОТНОШЕНИИ ДЕТЕЙ

Сексуальное насилие в отношении детей остаётся деликатной темой и, к сожалению, актуальной, учитывая тот факт, что оно набирает обороты, проявляясь в том числе и в виртуальном пространстве.

В настоящей статье анализируются международные инструменты, защищающие права детей в целом и от сексуального насилия в частности.

Ключевые слова: *нормативные акты, ребенок, защита, насилие, эксплуатация.*

JEL Classification: F50, K33.

УДК: 347.02 ; 341.231.14

Introducere

Drepturile copilului, potrivit reglementărilor internaționale, sunt indivizibile, universale și inalienabile.

Potrivit unui studiu realizat din 2023, unul din 5 copii din Europa astăzi sunt supuși unui fel de violență sexuală în viața lor. Numai în cele 27 de state membre ale UE, asta echivalează cu peste 16 mln. de copii care se confruntă cu stigmatizarea, trauma și durerea pe tot parcursul vieții[1]. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor informaționale, se accentuează vulnerabilitatea copiilor în fața situațiilor de risc în mediul online. Din acest motiv, la nivel internațional, este imperios necesar a întreprinde măsuri de prevenire și combatere a abuzului sexual față de copii, pentru că, doar așa pot fi reglementate acțiunile concrete care pot contribui la protecția copiilor față de aceste forme de abuzuri.

În dreptul internațional, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului este instrumentul juridic principal pentru asigurarea protecției copilului la nivel de stat, care reclamă întregul spectru al drepturilor omului – civile, politice, economice, sociale, culturale – și prevede o dezvoltare completă a potențialului copilului într-o atmosferă de demnitate și justiție[2].

Unul din drepturile proclamate în Convenție ONU cu privire la drepturile copilului se referă la protecție împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual, inclusiv prostituția și implicarea în pornografie.

În conformitate cu articolul 34 din Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, statele părți se angajează să protejeze copilul de toate formele de exploatare sexuală și de abuz sexual. Întru realizării acestui drept, articolul 19 din Convenție ONU cu privire la drepturile copilului obligă statele părți de a întreprinde măsuri legislative, administrative, sociale și educative în vederea protejării copiilor împotriva oricăror forme de violență. Acestea obligații au fost dezvoltate în Protocolul opțional din 2000 al Organizației Națiunilor Unite[3] la Convenția cu privire la drepturile copilului referitor la vânzarea de copii,

[1] Justice Unleashed: Ending Limitations, Protecting Children. [Online]: https://www.bravemovement.org/wp-content/uploads/2023/01/JusticeUnleashedInEurope_7_18_23_Final.pdf (Vizitat la: 26.10.2023).

[2] Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată în cadrul ONU în 1989. [Online]: https://www.unicef.org/moldova/media/1401/file/Conventia-cu-privire-la-drepturile-copilului.pdf (Vizitat la: 26.10.2023).

[3] Protocolul opțional din 2000 al Organizației Națiunilor Unite. [Online]: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/optional-protocol-convention-rights-child-sale-children-child (Vizitat la: 26.10.2023).

prostituția copiilor și pornografia infantilă reprezentând pași cruciali în procesul de consolidare a cooperării internaționale în acest domeniu.

Periodic, Comitetul ONU pentru drepturile copilului analizează evoluția modului în care drepturile copilului și protecția copilului sunt respectate și emite comentarii generale și recomandări de interpretare a obligațiilor statelor membre în conformitate cu Convenție ONU cu privire la drepturile copilului[1].

Bunăoară, în Comentariul General nr. 13[2] sunt descrie măsurile de protecție a copiilor împotriva tuturor formelor de violență și abuz sexual, urmate a fi implementate de către părțile semnatare a Convenție ONU cu privire la drepturile copilului.

Comitetul pentru drepturile copilului din cadrul Organizației Națiunilor Unite, în 2021, a subliniat importanța asigurării protecției și a îngrijirii necesare pentru interesul superior și bunăstarea copiilor în egală măsură și în mediul digital, iar statele trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că copiii beneficiază de protecție adecvată și că drepturile lor la integritate fizică și demnitate sunt respectate în mod efectiv[3].

La nivelul Uniunii Europene (în continuare – UE), protecția drepturilor copilului este asigurată de principalele reglementări: Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene[4], Tratatul de la Lisabona[5], Comunicările Comisiei Europene cu privire la locul special al copiilor în acțiunile externe ale Uniunii Europene[6] și Orientările Consiliului Uniunii Europene pentru promovarea și protecția drepturilor copilului (revizuite în 2017)[7]. Acestea obligă Uniunea Europeană și statele membre să protejeze drepturile consacrate în Cartă atunci când pun în aplicare dreptul UE.

Primele mențiuni detaliate referitoare la drepturile copilului la nivelul constituțional al Uniunii Europene sunt prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care identifică trei principii fundamentale privind drepturile copiilor, și anume: dreptul de a-și exprima în mod liber opinia în funcție de vârsta și gradul lor de maturitate [articolul 24 alineatul (1)], toți copiii au dreptul la protecția și îngrijirile necesare pentru asigurarea bunăstării lor [articolul 24 alineatul (2)] și dreptul de a întreține cu regularitate relații personale și contacte directe cu ambii părinți [articolul 24 alineatul (3)][8].

Tratatul de la Lisabona, care a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, a adus importante schimbări instituționale, procedurale și constituționale în Uniunea Europeană, prin modificarea TUE și a fostului Tratat de instituire a Comunității Europene [în prezent Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)].[9] Aceste modificări au dus la creșterea potențialului Uniunii Europene de promovare a drepturilor copilului, ca obiectiv general declarat al Uniunii

---

[1] Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Comentarii Generale. [Online] https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crc/general-comments (Vizitat la: 26.10.2023).

[2] Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Comentariul general nr. 13 (2011) Dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență. [Online] http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2022/07/ONU-CRC-C-GC-13-RO.pdf (Vizitat la: 26.10.2023).

[3] Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului,. Comentariul general nr. 25 (2021) privind drepturile copilului în raport cu mediul digital. [Online] https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2F5F0vEG%2BcAAx34gC78FwvnmZXGFUl9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t (Vizitat la: 26.10.2023).

[4] Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. [Online] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:ro:PDF (Vizitat la: 26.10.2023).

[5] Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, 13 decembrie 2007. [Online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:12007L/TXT&qid=1698778042657 (Vizitat la: 26.10.2023).

[6] Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor o Agendă a UE pentru Drepturile Copilului. [Online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52011DC0060 (Vizitat la: 26.10.2023).

[7] Revizuirea Orientărilor Consiliului Uniunii Europene pentru promovarea și protecția drepturilor copilului. [Online] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6846-2017-INIT/ro/pdf,vizitat (Vizitat la: 26.10.2023).

[8] Carta Europeană a Drepturilor fundamentală, op.cit.

[9] UE. Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, JO 2007 C 306, p. 1–271.

[articolul 3 alineatul (3) din TUE] și ca aspect important al politicii UE privind relațiile externe [articolul 3 alineatul (5) din TUE]. TFUE include mai multe dispoziții specifice protecției copiilor, care permit Uniunii Europene să adopte măsuri legislative menite să combată exploatarea sexuală și traficul de persoane [articolul 79 alineatul (2) litera (d) și articolul 83 alineatul (1)].[1]

În acest context, au fost adoptate: Directiva 2011/92/UE din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile[2], și Directiva2011/36/UE din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia[3]. Ambele directive conțin norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în ceea ce privește abuzul sexual asupra copiilor și exploatarea sexuală a copiilor, pornografia infantilă și ademenirea copiilor în scopuri sexuale și dispoziții referitoare la nevoile specifice ale copiilor victime. Prin Directiva 2012/29/UE din 25 octombrie 2012 au fost stabilite o serie de standarde minime privind drepturile, sprijinul și protecția acordată copiilor victime.[4]

La nivelul politicilor Comisiei Europene, a fost adoptată Comunicarea intitulată *„Copiii ocupă un loc special în acțiunile externe ale Uniunii Europene”*[5], iar Consiliul Uniunii Europene a adoptat ”*Orientărilor Uniunii Europene pentru promovarea și protecția drepturilor copilului”,* ambele au drept scop integrarea drepturilor copilului în toate activitățile desfășurate de Uniunea Europeană cu statele din afara sa.[6]

În 2011, Comisia Europeană a adoptat Agenda Uniunii Europene privind drepturile copilului, care stabilește prioritățile fundamentale în materie de dezvoltare a dreptului și politicilor privind drepturile copilului pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene, inclusiv o analiză a proceselor legislative cu relevanță pentru protecția copilului, cum ar fi adoptarea menționată anterior a Directivei privind drepturile victimelor.[7]

Recent, aceste acțiuni au fost completate prin adoptarea la 24 iulie 2020, de către Comisia Europeană a Strategiei UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor[8], care constituie un răspuns cuprinzător la amenințarea tot mai mare pe care o reprezintă abuzul sexual asupra copiilor, atât offline, cât și online, prin îmbunătățirea prevenirii și a investigării acestor infracțiuni, precum și prin îmbunătățirea asistenței acordate victimelor. Strategia include opt inițiative menite să instituie un cadru juridic solid pentru protecția copiilor și să faciliteze o abordare coordonată în rândul numeroșilor actori care participă la protejarea și sprijinirea copiilor. Aceste inițiative au scopul de a identifica lacunele legislative și de a asigura faptul că legislația Uniunii Europene permite un răspuns eficace, de a intensifica eforturile depuse de autoritățile de aplicare a legii la nivel național și la nivelul Uniuni Europene, de a crea posibilitatea ca statele membre să protejeze mai bine copiii prin prevenire, de a stimula eforturile depuse de sectorul economic pentru a asigura protecția copiilor atunci când utilizează serviciile pe care le oferă și de a îmbunătăți protecția copiilor la nivel mondial prin cooperarea multidimensională.[9]

La 24 martie 2021, Comisia Europeană a adoptat Strategia cuprinzătoare a UE privind drepturile copilului, care propune măsuri consolidate de protecție a copiilor împotriva tuturor

[1] A se vedea versiunile consolidate ale Tratatului de instituire a Comunității Europene. Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE) și Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), JO C 326, 2012.

[2] Directiva 2011/93/UE, JO L 335, 2011, p. 1.

[3] Directiva 2011/36/UE, JO L 101, 2011, p. 1.

[4] Directiva 2012/29/UE, JO L 315, 2012, p. 57.

[5] Comisia Europeană. Copiii ocupă un loc special în acțiunile externe ale Uniunii Europene: Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM (2008) 55 final, Bruxelles, 5 februarie 2008.

[6] Consiliul Uniunii Europene. Orientările Uniunii Europene pentru promovarea și protecția drepturilor copilului, Bruxelles, 10 decembrie 2007.

[7] Comisia Europeană. O agendă a UE pentru drepturile copilului: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM (2011) 0060 final, Bruxelles, 15 februarie 2011.

[8] Strategiei UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor.

[9] Strategiei UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor din 24 iulie 2020.

formelor de violență, inclusiv a abuzului online. Această strategie invită întreprinderile să își continue eforturile de detectare, raportare și eliminare a conținutului online ilegal, inclusiv a abuzului sexual online asupra copiilor, de pe platformele lor și din cadrul serviciilor pe care le oferă. Propunerea de Declarație europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital include, de asemenea, angajamentul de a-i proteja pe toți copiii împotriva conținutului ilegal, a exploatării, a manipulării și a abuzului online și de a preveni utilizarea spațiului digital pentru comiterea de infracțiuni sau facilitarea comiterii de infracțiuni.[1]

Necesitatea adoptării acestor strategii a fost bazată pe rezultatele unui studiu realizat la nivel mondial, în 2021[2], potrivit căruia peste o treime din respondenți au declarat că în copilărie li s-a cerut să aibă un comportament sexual explicit în mediul online și peste jumătate au suferit o formă de abuz sexual online asupra copiilor. Copiii cu handicap sunt expuși unui risc și mai mare de a fi victime ale unor acte de violență sexuală: până la 68 % din fetele și 30 % din băieții cu dizabilități intelectuale sau cu tulburări de dezvoltare vor fi abuzați sexual înainte de împlinirea vârstei de 18 ani. Materialele care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor sunt rezultatul abuzului sexual fizic asupra copiilor. Detectarea și raportarea acestor materiale sunt necesare pentru a împiedica producerea și diseminarea lor și reprezintă un mijloc esențial în vederea identificării și a acordării de asistență victimelor. În contextul pandemiei de COVID-19, copiii au fost expuși într-o măsură semnificativ mai mare abordărilor online nedorite, inclusiv ademenirii în scopul abuzului sexual. În pofida faptului că abuzul sexual asupra copiilor, exploatarea sexuală a copiilor și materialele care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor constituie infracțiuni în întreaga UE în temeiul Directivei privind abuzul sexual asupra copiilor, adoptată în 2011, este clar că, în prezent, UE nu reușește încă să-i protejeze pe copii împotriva abuzului sexual și că dimensiunea online reprezintă o provocare deosebită.

În acest context, pentru a contribui la buna funcționare a pieței interne prin stabilirea unor norme clare, uniforme și echilibrate de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor într-un mod eficace și care să respecte drepturile fundamentale ale tuturor părților în cauză și având în vedere caracterul dinamic al serviciilor în cauză și tehnologiile utilizate pentru furnizarea acestora, respectivele norme ar trebui stabilite într-un mod neutru din punct de vedere tehnologic și adaptat exigențelor viitorului, astfel încât să nu împiedice inovarea, a determinat examinarea propunerii privind adoptarea Regulamentului de stabilire a normelor de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor[3], de către Comisia Europeană. În prezent, Regulamentul menționat supra se află în curs de examinare/adoptare.

La nivelul Consiliului Europei, principalul tratat privind drepturile omului este Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale[4] care conține dispoziții specifice referitoare la copii și Carta socială europeană (CSE – revizuită în 1996), care asigură protecția drepturilor sociale, conținând prevederi specifice cu privire la drepturile copilului.[5]

Astfel, articolul 7 din Carta socială europeană (în continuare – CSE) prevede obligația de a proteja copiii împotriva exploatării economice, iar articolul 17 impune statelor să ia toate măsurile necesare și corespunzătoare prin care să protejeze copiii și tinerii împotriva neglijenței, violenței sau exploatării și să asigure protecția copiilor privați de sprijinul familiei lor. Transpunerea CSE este supervizată de Comitetul European al Drepturilor Sociale (în continuare – CEDS), care este alcătuit din experți independenți care hotărăsc cu privire la conformitatea

[1] Strategia cuprinzătoare a UE privind drepturile copilului din 24 martie 2021.

[2] UN Special Representative of the Secretary-General on Violence Against Children. Children with Disabilities. [Online] https://violenceagainstchildren.un.org/content/children-disabilities (Vizitat la: 26.10.2023).

[3] Propunere de Regulament de stabilire a normelor de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor. [Online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52022PC0209 (Vizitat la: 26.10.2023).

[4] Convenția Europeană a Drepturilor Omului. [Online],https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ron (Vizitat la: 26.10.2023).

[5] Carta socială europeană, CETS nr. 35, 18 octombrie 1961. [Online] https://rm.coe.int/the-european-social-charter-treaty/1680a078c9 (Vizitat la: 26.10.2023).

legilor și practicilor naționale cu CSE fie prin procedura de adresare a unor reclamații colective, fie prin procedura națională de raportare.[1]

Primul tratat regional dedicat în mod specific protecției copiilor împotriva tuturor formelor de violență sexuală, care a fost adoptat de Consiliul Europei, în anul 2007, este Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)[2], care extinde standardele juridice internaționale și regionale existente pentru acoperirea și incriminarea tuturor infracțiunilor sexuale împotriva copiilor, indiferent dacă sunt sau nu cu profit comercial, și cere statelor să ofere un răspuns holistic la violența sexuală împotriva copiilor.

Convenția de la Lanzarote include o serie de dispoziții pentru îmbunătățirea protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale asupra acestora, care se încadrează în următoarele cinci axe: prevenirea, protecția victimelor, urmărirea penală a autorilor infracțiunilor, promovarea colaborării internaționale și interne, precum și participarea copiilor la procedurile care îi privesc. În fiecare din acestea, sunt incluse mai multe măsuri specifice care urmează să fie implementate, fie la nivel de acte normative, fie la cerințele privind disponibilitatea și furnizarea serviciilor.

Potrivit Convenției de la Lanzarote, măsurile legislative și administrative prevăzute pot intra în domeniul de aplicare ale mai multor sectoare ale administrației publice, inclusiv justiție, aplicarea legii, asigurări sociale, sănătate, educație. Acestea includ acțiuni care necesită implicarea activă și coordonată a părților interesate ale societății civile, organizații neguvernamentale care acționează în fiecare context specific fiecărei țări în domenii precum protecția copilului, drepturile civile, drepturile minorităților și ale grupurilor vulnerabile ale populației etc. Sectoare cum ar fi: organizațiile sportive, de agrement și cu profil religios sunt prevăzute să ia măsuri speciale pentru a proteja copiii Sectorul privat este inclus în domeniul de aplicare al Convenției, deoarece mai multe dispoziții ale acesteia prevăd implicarea sa (de exemplu, furnizorii privați de tehnologii ale informației și comunicațiilor, sectorul financiar și hotelier/turistic etc.), dar și angajarea răspunderii sale.

Ca urmare a extinderii domeniului de aplicare și a naturii sale intersectoriale, implementarea tuturor dispozițiilor Convenției Lanzarote nu este un *„câștig rapid”* care poate fi obținut instantaneu de orice stat. Dimpotrivă, este nevoie de eforturi continue de consolidare a protecției copilului și de creștere treptată a gradului de respectare a Convenției de către toate statele membre ale Consiliului Europei și de alte state părți la Convenție.[3]

În concluzie, menționăm că la nivel internațional au fost întreprinse mai multe eforturi pentru a dezvolta și consolida cooperarea internațională în vederea prevenirii și combaterii abuzului sexual față de copii, asigurării asistenței și protecției victimelor, dar și investigării infracțiunilor de abuz, comise împotriva copiilor.

În prezent, Uniunea Europeană și Consiliul Europei se concentrează asupra îmbunătățirii protecției copiilor împotriva abuzului sexual pe dimensiunea online, care poartă un caracter transfrontalier, fiind agravată de pandemia de COVID-19. Eforturile esențiale fiind îndreptate pe activitatea de prevenire, campanii de sensibilizare, identificarea lacunelor legislative, precum și elaborare cadrului normativ, care va proteja și promovarea drepturilor copiilor în mediul online, în special protecția copiilor împotriva abuzului și exploatării sexuale.

Bibliografie:

1) Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, [Online] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:ro:PDF (Vizitat la: 26.10.2023).

[1] Carta socială europeană (revizuită), CETS nr. 163, 3 mai 1996. [Online] https://rm.coe.int/168047e170 (Vizitat la: 26.10.2023).

[2] Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. [Online] https://rm.coe.int/168046e1d9 (Vizitat la: 26.10.2023).

[3] Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale op.cit.

2) Carta socială europeană (revizuită), CETS nr. 163, 3 mai 1996. [Online] https://rm.coe.int/168047e170 (Vizitat la: 26.10.2023).
3) Carta socială europeană, CETS nr. 35, 18 octombrie 1961. [Online] https://rm.coe.int/the-european-social-charter-treaty/1680a078c9 (Vizitat la: 26.10.2023).
4) Comisia Europeană. Copiii ocupă un loc special în acțiunile externe ale Uniunii Europene: Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor,COM (2008) 55 final, Bruxelles, 5 februarie 2008.
5) Comisia Europeană. O agendă a UE pentru drepturile copilului: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM (2011) 0060 final, Bruxelles, 15 februarie 2011.
6) Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Comentarii Generale. [Online] https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crc/general-comments (Vizitat la: 26.10.2023).
7) Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Comentariul general nr. 13 (2011). Dreptul copilului de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență. [Online] http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2022/07/ONU-CRC-C-GC-13-RO.pdf (Vizitat la: 26.10.2023).
8) Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului,, Comentariul general nr. 25 (2021) privind drepturile copilului în raport cu mediul digital. [Online] https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2F5F0vEG%2BcAAx34gC78FwvnmZXGFUl9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t (Vizitat la: 26.10.2023).
9) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor o Agendă a UE pentru Drepturile Copilului. [Online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52011DC0060 (Vizitat la: 26.10.2023).
10) Consiliul Uniunii Europene. Orientările Uniunii Europene pentru promovarea și protecția drepturilor copilului, Bruxelles, 10 decembrie 2007.
11) Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. [Online] https://rm.coe.int/168046e1d9 (Vizitat la: 26.10.2023).
12) Convenția Europeană a Drepturilor Omului. [Online]. https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ron (Vizitat la: 26.10.2023).
13) Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată în cadrul ONU în 1989. [Online]: https://www.unicef.org/moldova/media/1401/file/Conventia-cu-privire-la-drepturile-copilului.pdf (Vizitat la: 26.10.2023).
14) Justice Unleashed: Ending Limitations, Protecting Children. [Online]: https://www.bravemovement.org/wp-content/uploads/2023/01/JusticeUnleashedInEurope_7_18_23_Final.pdf (Vizitat la: 26.10.2023).
15) Propunere de Regulament de stabilire a normelor de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor. [Online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52022PC0209 (Vizitat la: 26.10.2023).
16) Protocolul opțional din 2000 al Organizației Națiunilor Unite. Online: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/optional-protocol-convention-rights-child-sale-children-child (Vizitat la: 26.10.2023).
17) Revizuirea Orientărilor Consiliului Uniunii Europene pentru promovarea și protecția drepturilor copilului. [Online] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6846-2017-INIT/ro/pdf (Vizitat la: 26.10.2023).
18) Strategia UE privind drepturile copilului din 24 martie 2021. [Online] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/eu-strategy-rights-child-and-european-child-guarantee_ro (Vizitat la: 26.10.2023).
19) Strategiei UE pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor din 24 iulie 2020.
20) Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, 13 decembrie 2007. [Online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:12007L/TXT&qid=1698778042657 (Vizitat la: 26.10.2023).
21) Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, JO 2007 C 306, p. 1–271.
22) Tratatului de instituire a Comunității Europene. Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE) și Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), JO C 326, 2012 (versiunile consolidate)

23) UN Special Representative of the Secretary-General on Violence Against Children, Children with Disabilities. [Online] https://violenceagainstchildren.un.org/content/children-disabilities (Vizitat la: 26.10.2023).

Copyright©Doina CAZACU, Ludmila BRAJNICOVA, 2023.

Contacts/Contacte/ Контакты:

CAZACU Doina,
Doctor în drept, conferențiară universitar,
Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept,
Departamentul Drept Internațional și European.
Chișinău, Republica Moldova,
Str. M. Kogălniceanu 67, bloc 2, bir. 106.
E-mail: doina.cazacu@yahoo.com
https://orcid.org/0000-0002-0425-189X
https://doi.org/10.61753/1857-1999/2345-1963/2023.18-2.01

BRAJNICOVA Ludmila,
Masterandă, Facultatea de Drept,
Programul de master „Drepturile Omului”,
Procuroră în Serviciul Protecție Drepturi Copii
Chișinău, Republica Moldova,
Str. M. Kogălniceanu 67, bloc 2, bir. 106.
E-mail: lbrajnicova48@gmail.com
https://orcid.org/0009-0000-8889-718X
1https://doi.org/10.61753/1857-1999/2345-1963/2023.18-2.01